

Aktuálne bezpečnostné aspekty v pôdohospodárstve

Mgr. Ladislav Olekšák,

Oddelenie krízového riadenia

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

Smernica EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY o odolnosti kritických subjektov (COM(2020) 829)

- <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/PE-51-2022-INIT/sk/pdf>
- cieľom je znížiť zraniteľnosť a posilniť odolnosť kritických subjektov.
- kritické subjekty sú subjekty poskytujúce základné služby, ktoré sú kľúčové pre zachovanie nevyhnutných spoločenských funkcií, hospodárskych činností, verejného zdravia, bezpečnosti a ochranu životného prostredia. Musia byť schopné predchádzať hybridným útokom, prírodným katastrofám, teroristickým hrozbám a ohrozeniam verejného zdravia, chrániť sa pred nimi, reagovať na ne, zvládať ich a zotaviť sa z nich.

Zákon o č. 367/2024 Z. z. o kritickej infraštruktúre a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Stanovuje :

- postup pri identifikácii kritického subjektu a kritického subjektu osobitného európskeho významu,
- povinnosti kritického subjektu pri zabezpečovaní odolnosti kritickej infraštruktúry a zabezpečovaní kontinuity poskytovania základnej služby
- kritickou infraštruktúrou je **aktívum, zariadenie, vybavenie, sieť alebo systém**, alebo časť aktíva, zariadenia, vybavenia, siete alebo systému, ktoré sú nevyhnutné na poskytovanie základnej služby,
- základnou službou je služba kritického subjektu, ktorá má zásadný význam z hľadiska zachovania životne dôležitých spoločenských funkcií alebo hospodárskych činností, vrátane ochrany verejného zdravia, bezpečnosti alebo životného prostredia a ktorá je uvedená v prílohe č. 1,

Sektor	Podsektor	Kategória subjektov	Základné služby	Ústredný orgán
10. Výroba, spracovanie a distribúcia potravín		potravínárske podniky podľa osobitného predpisu, ²⁶⁾ ktoré sa zaoberajú výlučne logistikou a veľkoobchodnou distribúciou a veľkoobjemovou priemyselnou výrobou a spracovaním	výroba, spracovanie a distribúcia v potravinárskom odvetví	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
			veľkoobjemová priemyselná výroba a spracovanie potravín	
			služby potravinového dodávateľského reťazca vrátane skladovania a logistiky	
			veľkoobchodná distribúcia potravín	

²⁶⁾ Čl. 3 bod 2 nariadenia (ES) č. 178/2002 Európskeho parlamentu a Rady z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 15/zv. 6; Ú. v. ES L 31, 1.2.2002) v platnom znení.

Zákon o č. 367/2024 Z. z. o kritickej infraštruktúre a o zmene a doplnení niektorých zákonov

https://static.slov-lex.sk/pdf/SK/ZZ/2024/367/ZZ_2024_367_20250101.pdf

Postup implementácie

- ✓ 2023 – príprava zákona (gestor Ministerstvo vnútra SR)
- ✓ 2024 – pripomienkovanie a predloženie zákona do NR SR, bol schválený 27. novembra
- 2025
 - Register hrozieb sektorov kritickej infraštruktúry
 - Stratégia odolnosti kritických subjektov – materiál MV SR bude predložený na rokovanie vlády
- 2026 – platnosť
 - Spracovanie kritérií na určenie subjektov
 - Určenie subjektov

Zákon č. 69/2018 Z. z. o kybernetickej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov

- https://static.slov-lex.sk/pdf/SK/ZZ/2018/69/ZZ_2018_69_20250101.pdf
- **Smernica NIS2 je celoeurópskou legislatívou v oblasti kybernetickej bezpečnosti,**
- gestor kybernetickej bezpečnosti v SR Národný bezpečnostný úrad (vedie register poskytovateľov **základnej služby**),
- ~~poskytovateľom digitálnej služby~~ **prevádzkovateľom základnej služby** právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ, ktorá poskytuje digitálnu službu a zároveň zamestnáva aspoň 50 zamestnancov a má ročný obrát alebo celkovú ročnú bilanciú viac ako 10 000 000 eur, **je ten, kto je zapísaný v registri prevádzkovateľov základnej služby,**
 - Kritický subjekt,
 - Subjekt hospodárskej mobilizácie,
 - osoba, ktorá spĺňa najmenej podmienky veľkosti pre stredný podnik a vykonáva činnosť v niektorom zo sektorov podľa [prílohy č. 1](#) alebo [prílohy č. 2](#),

SEKTORY S VYSOKOU ÚROVŇOU KRITICKOSTI (príloha 1)	INÉ KRITICKÉ SEKTORY (príloha 2)
Energetika (vykurovanie, chladenie, vodík)	Poštové a kuriérske služby
Doprava	Odpadové hospodárstvo
Financie	Výroba a distribúcia chemických látok
Zdravotníctvo	Výroba a distribúcia spracovanie potravín
Voda a atmosféra (odpadová voda)	Výroba (zdrav. pomôcky, elektro, výpočtová technika, optika, stroje a zariadenia, motorové vozidla, iné dopr. prostriedky)
Digitálna infraštruktúra	Poskytovatelia digitálnych služieb
Riadenie služieb IKT	Výskum
Verejná správa	
Vesmír	

Zákon č. 69/2018 Z. z. o kybernetickej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov

- Prevádzkovateľ základnej služby
 - identifikovať zraniteľnosti, kybernetické hrozby a riziká,
 - chrániť preventívne informačné aktíva pred kybernetickou hrozbou a zabrániť vzniku kybernetického bezpečnostného incidentu,
 - detegovať kybernetické bezpečnostné incidenty,
 - reagovať na identifikované zraniteľnosti a kybernetické bezpečnostné incidenty a minimalizovať ich vplyv na siete a informačné systémy a
 - obnoviť siete a informačné systémy, napraviť negatívne dopady po vzniku kybernetického bezpečnostného incidentu a uviesť poskytované služby do stavu plynulého a nerušeného poskytovania.
- Bezpečnostné opatrenia musia zahŕňať najmenej
 - určenie manažéra kybernetickej bezpečnosti, ktorý je pri návrhu, prijímaní a presadzovaní bezpečnostných opatrení nezávislý od štruktúry riadenia prevádzky a vývoja služieb informačných technológií a ktorý spĺňa znalostné štandardy pre výkon roly manažéra kybernetickej bezpečnosti,
 - detekciu kybernetických bezpečnostných incidentov,
 - evidenciu kybernetických bezpečnostných incidentov,
 - postupy riešenia a riešenie kybernetických bezpečnostných incidentov,
 - určenie kontaktnej osoby pre prijímanie a evidenciu hlásení,
 - pripojenie do komunikačného systému pre hlásenie a riešenie kybernetických bezpečnostných incidentov a centrálnemu systému včasného varovania,
 - určenie a pridelenie úloh, rolí a zodpovednosti podľa podmienok prevádzkovateľa základnej služby a zabezpečenie primeraného vzdelávania a preškôľovania pre všetky zavedené roly,
 - určenie konkrétnej osoby alebo konkrétnych osôb zodpovedných za schvaľovanie bezpečnostných opatrení, dohľad, kontrolu a audit, zabezpečenie primeranosti zdrojov na riadenie kybernetickej bezpečnosti a za vzdelávanie,
 - vzdelávanie a budovanie bezpečnostného povedomia v oblasti kybernetickej bezpečnosti.

Zákon č. 69/2018 Z. z. o kybernetickej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov

do 1.3.2025 sa všetky subjekty, ktoré sa identifikujú ako prevádzkovateľ základnej služby, musia prihlásiť na NBÚ (podať návrh na zápis do registra PZS)

do 30 dní od podania návrhu NBÚ zapíše subjekt do zoznamu PZS

do 12 mesiacov od zápisu má subjekt povinnosť zaviesť bezpečnostné opatrenia, vyplývajúce mu zo zákona

do 24 mesiacov od zápisu má subjekt povinnosť vykonať prvý audit / sebahodnotenie

[Indikatívna pomôcka na určenie subjektu ako poskytovateľa základnej služby](https://nis2.nbu.gov.sk/indikativna-pomocka-na-urcenie-subjektu-ako-poskytovateľa-základnej-sluzby/?csrt=6117969876064934970)

<https://nis2.nbu.gov.sk/indikativna-pomocka-na-urcenie-subjektu-ako-poskytovateľa-základnej-sluzby/?csrt=6117969876064934970>

Možnosti predchádzania kybernetickým hrozbám

- pravidelne aktualizovať softvér, (sledovať informácie od výrobcu),
- dodržiavať politiku bezpečných hesiel,
- používať antivírus,
- firewall,
- monitoring činnosti v sieti,
- monitoring vonkajších pripojení,
- prehodnotenie prístupu tretích strán,
- pripravený plán obnovy činnosti,
- vzdelávanie používateľov,
- zálohovanie,
- Ransomvérové útoky dramaticky vzrástli, čo vytvára bezpečnostné riziká pre firmy a organizácie.
- **Cielené napádanie organizácií**
 - Útočníci napádajú organizácie s cieľom získať výkupné a narušiť ich činnosť.
- **Ohrozenie kritickej infraštruktúry**
 - Tieto útoky ohrozujú aj kritickú infraštruktúru, čo môže mať katastrofálne následky pre celú spoločnosť.

Zákon 497/2022 Z. z. o preverovaní zahraničných investícií a o zmene a doplnení niektorých zákonov

- preverovanie zahraničných investícií z dôvodu ochrany bezpečnosti a verejného poriadku Slovenskej republiky a Európskej únie
- gestor je Ministerstvo hospodárstva SR
- v prípade, že subjekt investície bude spadať do pôsobnosti rezortu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR bude vykonané posudzovanie, kde bude MPRV SR vystupovať ako tzv. konzultujúci orgán

Ďakujem za pozornosť

Mgr. Ladislav Olekšák, oddelenie krízového riadenia MPRV SR

Tel.: 02 / 592 66 159, Mail: ladislav.oleksak@land.gov.sk, oddelenie.kr@land.gov.sk